

Socialudvalget

3. september 2025

Centrale reformer på det specialiserede
socialområde

3 reformer

- Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)
- Værdighedsreform – maj 2025
- Handicapreformen "Sammen om Handicap"



Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien (2020-2023)

- **Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien (2020-2023)**
 - Indgået 19. maj af bredt flertal i Folketinget
 - Mål: Ligestilling med somatikken og varigt løft af psykiatrien
 - Del af sundhedsreformen fra nov. 2024 – psykiatrien integreres i hele sundhedsvæsenet (nye sundhedsråd)

■ Handicapreformen "Sammen om Handicap"

- Indgået 2. maj 2024 – bred politisk opbakning
- Formål: Bæredygtig udvikling med fokus på kvalitet, trivsel og deltagelse
- Bygger på centrale principper og individuel vurdering
- Baggrund: Øget udgiftspres og oplevet fald i kvalitet og retssikkerhed

■ Værdighedsreform – maj 2025

- Paradigmeskift i socialpolitikken: Ret før pligt
- Mål: Et mere værdigt liv for de mest udsatte
- Ca. 12.000 borgere over 18 år med svær psykisk lidelse, misbrug og/eller hjemløshed.
- Hjælpen skal møde borgerne dér, hvor de er.

Konkrete initiativer – Kommune 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)



Sammenhængende forløb: Flere Sociale Akuttilbud og Nye afklaringspladser

- **Problem:** Over hver fjerde patient genindlægges akut inden for 30 dage efter udskrivelse fra psykiatrien.

Færdigbehandlede patienter i psykiatrien venter i gennemsnit 43 dage på et kommunalt tilbud.

- **Mål:** Løfte og udvide kapaciteten i socialpsykiatrien. Sikre patienter den nødvendige hjælp og støtte efter udskrivelse og tilbyde støtte til borgere i akut krise.
- **Økonomi:** 288 mio. kr. varigt fra 2030 (stigende fra 55 mio. kr. i 2025)-

Konkrete initiativer – Kommune 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)



Sammenhængende forløb: Flere Sociale Akuttilbud og Nye afklaringspladser, fortsat

Nye Afklaringspladser

- Målrettet borgere, der udskrives fra psykiatrien, med behov for nærmere afklaring af socialfaglige indsatser.
- Sikrer relevant socialfaglig støtte i en afgrænset periode samt afklaring af det videre forløb.
- Lovkrav til kommunerne fra 1. januar 2027 om at tilbyde afklaringspladser.

Udbredelse af Sociale Akuttilbud

- Skal sikre støtte, omsorg og rådgivning til borgere i akut psykisk krise, hvor indlæggelse ikke er nødvendig.
- Bidrager til at minimere risikoen for unødvendige indlæggelser samt fravær fra arbejdsmarked og uddannelse

Konkrete initiativer – Kommune 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)



Sammenhængende forløb: Mere opsøgende Gadeplansarbejde

Mål: Give de mest udsatte mennesker en bedre og mere opsøgende indsats, så de hurtigt hjælpes videre til de rette tilbud og får den nødvendige hjælp

Målgruppe: Mennesker med uopdagede psykiske lidelser, komplekse sociale problemer, som ofte kæmper med alkohol- og stofmisbrug, boligproblemer samt somatiske sygdomme. De har ofte ringe eller slet ingen kontakt med familie eller venner.

Indsats: Styrke det udgående og opsøgende gadeplansarbejde i social-psykiatrien.

Udførelse: Varetages af kommunale medarbejdere, evt. i samarbejde med civilsamfundsorganisationer

Økonomi: 70 mio. kr. varigt fra 2023 (stigende fra 20 mio. kr. i 2026).

Konkrete initiativer – Kommune 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)



Tryk og attraktiv arbejdsplads: Strategisk uddannelsesløft i socialpsykiatrien

Problem: Kun lidt over halvdelen af medarbejderne på døgntilbud i socialpsykiatrien har en relevant social- eller sundhedsfaglig uddannelse. Omkring en femtedel har grundskole eller gymnasial uddannelse som højest fuldførte niveau

Mål: Mennesker i socialpsykiatrien skal mødes af dygtige og engagerede medarbejdere med de nødvendige faglige forudsætninger

Initiativ: Igangsætte et ambitiøst og strategisk kompetenceløft for medarbejdere i socialpsykiatrien

Økonomi: 171 mio. kr. varigt fra 2030 (stigende fra 4 mio. kr. i 2026)

Konkrete initiativer – Kommune 10-årsplan for psykiatrien (2020-2030)



Tryk og attraktiv arbejdsplads: Bedre viden og fleksibel datadeling i Socialpsykiatrien

Problem: Datagrundlaget for socialpsykiatrien er ikke så udbygget som i sygehuspsykiatrien, hvilket vanskeliggør prioritering og faglig udvikling. Manglende digital understøttelse skaber administrative byrder og forringer sammenhængende forløb og koordinering

Mål: Styrke datagrundlaget og forbedre den digitale understøttelse i socialpsykiatrien. Sikre, at den rigtige viden registreres, deles og anvendes i planlægningen og kvalitetsudviklingen både lokalt og nationalt

Økonomi: 25 mio. kr. varigt fra 2027 specifikt til styrket indsats med bedre data i socialpsykiatrien.

Udspilletets initiativer – Kommune Værdighedsreform



Tema 1: Én samlet hjælp tæt på – som borgere i Danmark

- **Gadens Huse (i større byer):** Samler hjælpen for de mest udsatte i ét hus, hvor de kan møde op for at få hjælp.
- **Mobile udsatte-enheder (uden for de større byer):** Udkørende og opsøgende indsats, der møder borgerne dér, hvor de er – f.eks. Social Drive Out v/KFUM's Sociale Arbejde.
- **"Borger i Danmark" (national treårig forsøgsordning):** Kommunale sagsbehandlere i Gadens Huse, samt i de mobile udsatte-enheder kan iværksætte akutte og midlertidige sociale indsatser (efter serviceloven) for de mest udsatte borgere, uanset hvor i landet borgeren har adresse.

Udspilletets initiativer – Kommune Værdighedsreform



Tema 2: Mere værdigt liv med stofafhængighed eller psykisk sygdom

- Bedre hjælp til psykisk sårbare udsatte:
 - **Flere gadeplansmedarbejdere:** Øges for at hjælpe den enkelte med at opsøge og komme i den rette behandling for psykisk lidelser.
 - **Oprettelse af sociale akuttilbud og afklaringspladser i socialpsykiatrien:** Sikrer, at borgere ikke udskrives til gaden efter hospitalsophold og får en stabil overgang.
 - **Pulje til fasttilknyttede læger på herberger/forsorgshjem:** Afprøver en model for at forbedre adgangen til sundhedsfaglig hjælp direkte på opholdsstederne

Udspilletets initiativer – Kommune Værdighedsreform



Tema 2: Mere værdigt liv med stofafhængighed eller psykisk sygdom, **fortsat**

- Bedre hjælp til psykisk sårbare udsatte:
 - **Flere kommuner kan ansætte sociale viceværter:** Til at støtte sårbare beboere og bidrage til stabilitet i boligen.
 - **Opsøgende og udgående indsatser:** Målrettet de sværest psykisk syge og mest socialt udsatte

Udspilletets initiativer – Kommune Værdighedsreform



Tema 2: Mere værdigt liv med stofafhængighed eller psykisk sygdom, **fortsat**

- **Styrket abstinensbehandling**
 - **Bedre abstinensbehandling:** Et nationalt kompetencecenter skal klæde personalet på – herunder hos egen læge og i kommunen – til at håndtere akutte abstinensstilstande, især ved komplekse misbrug eller samtidige psykiske lidelser.

- **Mere værdighed i behandlingen med lægeordineret heroin**
 - Mulighed for at etablere mere værdige vente- og opholdsforhold, samt etablere fysiske rammer for behandling i kommuner, som ikke i dag har et sådant behandlingstilbud.

Tema 3: Færre krav og bedre rådgivning

- **Fritagelse fra krav og sanktioner på beskæftigelsesområdet**
 - For de mest udsatte, der modtager kontakthjælp, er stort set alle krav om samtaler og deltagelse i aktiveringstilbud afskaffet.
- **Selvbestemmelse** ved valg af tidsbegrænset bostøtte (CTI-metoden) for borgere i hjemløshed (levering fra kommune eller herberg).

Handicapreformen "Sammen om Handicap"

Vedtaget lovgivning

Folketinget har vedtaget fire lovforslag på baggrund af ØA25. Find de vedtagne lovforslag ved at klikke på de enkelte initiativer:

- [Revision af magtanvendelsesreglerne \(ikrafttræden 1.1.2025\)](#)
- [Ny model for socialtilsyn \(ikrafttræden 1.1.2026\)](#)
- [Ny model for merudgiftsydelser \(ikrafttræden 1.9.2025\)](#)
- [Beløbsgrænse for alternative tilbud \(ikrafttræden 1.7.2025\)](#)

Centrale initiativer i proces

Der arbejdes på at konkretisere en række initiativer herunder:

- Nyt takstsystem for socialområdet
- Nye rammer for kapacitetsstyring og etablering af særlige botilbudspladser til borgere med særligt komplekse behov og udadreagerende adfærd
- Takstlofter for krisecentre og forsorgshjem og herberger samt ny model for kapacitetsstyring på herbergsområdet

- En kæde af indsatser, der strækker sig fra barndom og skolegang til voksenliv og beskæftigelse. De er alle forankret i en helhedsorienteret tilgang, hvor tværfagligt samarbejde, individuel støtte og tidlig indsats er centrale principper.

